

Světová literatura od poloviny 19. století

MGR. N. POSSELOVÁ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ernest Hemingway

VY_32_INOVACE_06_3_08_CJ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje a charakteristika autora

3

- 1899–1961
- americký reportér, spisovatel, dobrodruh
- 1954 – Nobelova cena za literaturu
- za první světové války dobrovolník ambulantních sborů Červeného kříže na italské frontě
- zahraniční korespondent za španělské občanské války, za druhé světové války v Indočíně a Evropě
- psychické problémy, spáchal sebevraždu

Životopisné údaje a charakteristika autora

4

- příslušník tzv. **ztracené generace**:
 - autoři píšící o prožitcích z první světové války
 - generace mužů narozená kolem roku 1900 (neprožili řádné dospívání, nedostudovali, narukovali, dospěli na frontě, často psychicky narušení)

Zaměření díla

5

- náměty próz souvisejí s jeho osobním životem
- hrdinové vyhledávají nebezpečí, ocitají se v ohrožení života, překonávají nepříznivé okolnosti
- literární styl ovlivněn reportérskou činností

Dílo

6

- **Sbohem, armádo** (zážitky z italské fronty)
- **Komu zvoní hrana** (španělská občanská válka)
- **Zelené pahorky africké** (reportážní charakter, autor se zúčastnil safari v Africe)
- **Stařec a moře** (odehrává se na Kubě, kde autor od roku 1939 žil)

Stařec a moře

7

- novela
- námět ze života kubánských rybářů
- příběh boje člověka s přírodními silami
- oslava lidské statečnosti (hrdina nevnímá výsledek jako prohru, překonává sám sebe)
- motiv osamocení
- konfrontace pohledů stáří a mládí na stejnou situaci

Ukázka

Ryba se teď obloukem blížila, klidná a krásná; jen její veliký ocas se pohyboval. Stařec zatáhl, seč mohl, aby ji dostal blíž. Ryba se na jediný moment trochu naklonila ke straně. Pak se narovnala a vydala se na další okruh.

„Já s ní pohnul,“ řekl stařec. „Tak přece jsem s ní hnul.“

Opět pocítil, že ztrácí vědomí, ale vynaložil na tu ohromnou rybu síly, co to šlo. Pohnul jsem s ní. Snad se mi teď povede ji přitáhnout. Tahejte, ruce, říkal si. Nohy, nedejte se. Hlavo, vydrž. Vydrž. Udělej to pro mě. Ještě nikdy jsi neselhala. Tentokrát si ji přitáhnu.

Když však vynaložil veškeré úsilí a začal o dost dřív, než se ryba dostala nejblíže ke člunu, a táhl vší silou, jíž byl schopen, ryba se dala o kousek přitáhnout, ale pak se zatáhla o mnoho silněji na druhou stranu, narovnala se a plula pryč.

„Rybo,“ oslovil ji stařec. „Rybo, budeš muset umřít tak jako tak. Musíš proto zabít i mě?“

Otázky a úkoly

9

- 1. Označ literární druh: lyrika – epika – drama.
- 2. Označ literární formu: próza – poezie.
- 3. Označ žánr: povídka – novela – román – romaneto.
- 4. Napiš hlavní myšlenku díla.
- 5. Pojmenuj hlavní postavy díla a stručně je charakterizuj.
- 6. Zařaď ukázkou do děje.
- 7. Ke komu stařec v ukázce hovoří, koho oslovuje?
- 8. Jakým způsobem jsou tyto rozhovory vedeny?
- 9. Jakou rybu stařec ulovil?
- 10. Jak dopadl jeho úlovek?
- 11. Vysvětli tuto přímou řeč: „Rybo, budeš muset umřít tak jako tak. Musíš proto zabít i mě?“
- 12. Kde se příběh odehrává?
- 13. Jaký jazyk autor používá?
- 14. Zařaď autora do literárněhistorického kontextu.

Použitá literatura

10

- HEMINGWAY, Ernest a Ernest HEMINGWAY. Fiesta: (i slunce vychází) ; Stařec a moře. Vyd. 2. Praha: Odeon, 1985, 283 s.
- ANDREE, Lukáš, Ivana DOROVSKÁ a Lenka ŠEBELOVÁ. *Literatura pro 3. ročník středních škol*. Vyd. 1. Brno, c2009, 3 sv. ISBN 978-80-7358-137-4.